

Meerjarenactiviteitenplan

2025-2028

DE WIJK DE WERELD

Samenleven begint met nieuwsgierigheid naar de ander

1	Inleiding	2
2	Uitvoering en stappenplan	3
3	Terugkerende activiteiten	6
4	Meerjarenprogramma 2025-2028	6

1

Inleiding

De Wijk De Wereld verbindt een wijk of dorp en haar bewoners op sociale en artistieke wijze aan de kunsten en cultuurpodia. We willen de (lokale) samenleving laten zien door de ogen van alle verschillende mensen die er deel van uitmaken. We geven een artistieke vorm aan hun blik, in tekst, beeld, muziek of dans. Intiem en aanraakbaar, maar ook abstract en vervreemdend. Zo zetten we de deur open naar elkaars verhalen en ervaringen van het leven in de wijk.

In onze meerjarenvisie hebben we aangegeven hoe onze methode eruit ziet en hoe we deze de komende jaren verder willen invullen. In dit meerjarenactiviteitenplan beschrijven we welke activiteiten we willen ontplooiën in de periode 2025-2028.

De Wijk De Wereld is geen statisch project, maar veel meer een rijdende trein die onderweg zoveel mogelijk mensen, organisaties en deelprojecten laat aanhaken.

De invulling ontstaat gaandeweg, als verhalen, makers en bewoners aan elkaar worden gekoppeld. Het is daarom niet mogelijk om vooraf een gedetailleerde beschrijving te geven van de inhoud van DWDW op een bepaalde plek. Er zijn echter wel een aantal onderdelen die in elke editie terugkomen. We beschrijven in dit activiteitenplan daarom eerst het stappenplan dat elke uitvoering van De Wijk De Wereld gemeen heeft. Daarna gaan we inhoudelijk in op de deelprojecten en activiteiten die elke editie van DWDW kenmerken.

Tenslotte gaan we in op de activiteiten in de jaren die komen. Het eerste jaar is uitgebreid omschreven, de daaropvolgende jaren summier. Enerzijds omdat we nog niet precies weten waar we na 2026 terecht komen, anderzijds omdat onze werkwijze op elke plek waar we een DWDW-editie uitvoeren in grote lijnen hetzelfde is.

2

Uitvoering en stappenplan

Er moet veel worden geïnvesteerd in het leggen van contacten. Een persoonlijke benadering staat voorop, en daarmee creëren we draagvlak voor onze ideeën. Door vanuit persoonlijke verhalen te werken houden mensen zelf de regie.

Wat werkt is fysiek aanwezig zijn, koffiedrinken, uitgaan van dat wat mensen al in huis hebben – al dan niet bewust - en vanuit daar korte scènes maken in de wijk die uiteindelijk in het theater gemonteerd worden.

Op elke plek waar we neerstrijken kan een stappenplan worden uitgerold volgens deze blauwdruk:

- **Research**
Op elke locatie starten we met research door het kernteam: artistiek leider, dramaturg, productie en marketing. We brengen een wijk of dorp in kaart, leggen contact met instellingen als gemeentelijke WIJ teams, leefbaarheidsfunctionarissen, sociaal-cultureel werk. We lopen of fietsen rond, observeren, voeren gesprekken met mensen op straat, op het schoolplein, bij het Cruyffcourt. Daarbij zoeken we ook naar een geschikte uitvalsbasis, een vaste plek waar we gedurende de gehele periode 'kantoor' kunnen houden, opdat we altijd vindbaar zijn voor wijkbewoners.
- **Theaterkar**
De Theaterkar is ons eigen minitheater, ontwikkeld in de coronatijd als één op één theater. Inmiddels is de kar opnieuw vormgegeven waarbij de wanden kunnen openklappen en publiek op straat een miniperformance kan aanschouwen. Door de Theaterkar als eerste te introduceren op een nieuwe plek maken de bewoners op een zeer laagdrempelige wijze kennis met cultuur en met De Wijk De Wereld; het dient bovendien als middel om ontmoeting tussen wijkbewoners en DWDW te faciliteren.
- **Bijeenkomsten**
Elk huishouden in een wijk ontvangt een persoonlijke uitnodiging voor een eerste informatiebijeenkomst. We bezorgen zoveel mogelijk zelf alle brieven, zodat we ook onderweg nog gesprekken kunnen aanknopen en eventuele vragen beantwoorden. Daarnaast benaderen we gericht een aantal doelgroepen, waar mogelijk door contact te leggen met sleutelfiguren in een wijk. Door op deze manier te werken proberen we niet

alleen de 'usual suspects' te bereiken die altijd op dit soort oproepen afkomen. Bovendien leren we zo echt de hele wijk kennen. De invulling van de eerste bijeenkomst is tweeledig: wij vertellen over DWDW, de bezoekers vertellen over de wijk of persoonlijke verhalen.

- **Gericht op zoek naar doelgroepen en thema's die leven**
Vervolgens trekken we zelf actief de wijk in; we bezoeken koffie-ochtenden, sjoelclubs, opvoedcentra, kookclubs, jongerencentra, basisscholen, etc.. Ook organiseren we zelf maandelijks een avond waarbij we samen met een chef uit de wijk gaan koken; een mooie manier om nieuwe mensen te ontmoeten. We willen juist ook de mensen bereiken die in eerste instantie denken dat kunst of de schouwburg niks voor hen is. In deze fase worden ook de makers betrokken; zij kunnen zelf gaan zoeken naar verhalen en groepen die zij als maker interessant vinden, op basis van het vooronderzoek dat door het kernteam is gedaan.
- **Uitwerken thema's, verhalen**
We gaan op zoek naar verhalen over de geschiedenis en ontstaan van wijk of dorp, we proberen te achterhalen waar de trots zit. We verzamelen verhalen van mensen die we ontmoeten en die een podium verdienen om gehoord en gezien te worden. Ons gesprek gaat niet over welke problematiek mensen hebben en wat ze moeten doen om het op te lossen maar het gaat ons om wie ze zijn, wat ze kunnen en wat ze te vertellen hebben. Kunst (of cultuur) geeft een vorm aan deze verhalen, waardoor ze zichtbaar worden en gedeeld worden. Door de samenwerking met tal van andere bewoners en organisaties is het sociale effect blijvend.
- **Ontmoet de makers**
We werken met een team van verschillende makers, die een grote diversiteit van cultuurvormen bestrijken. Op basis van de verhalen en thema's koppelen we makers aan bewoners. Op deze avond stellen de makers zich voor aan de hand van wat ze maken. Dat kan in de vorm van een workshop of optreden zijn. Meestal doen we dit in de vorm van een wandeling en treden we op verschillende plekken in de wijk op.

- **Bezoeken van voorstellingen en programmeren van voorstellingen in de wijk**

Gedurende de maanden dat we aan een wijk verbonden zijn bezoeken we met een groep bewoners een aantal voorstellingen, van theater tot muziek tot dans. Ook willen we steeds meer voorstellingen die we in een wijk vinden passen op locatie in de wijk programmeren. We brengen de wijk naar het theater, maar ook het theater naar de wijk.

- **Ontwikkelen performances**

De maker gaat aan de slag met de verhalen van de deelnemers en maakt samen met hen een performance van ongeveer 15 minuten – theater, muziek, dans, spoken word. Het gaat erom dat er samen wordt gemaakt, niet dat de ideeën van de maker worden uitgevoerd.

- **Uitvoeringen**

De gezamenlijke verhalen worden vervolgens gepresenteerd in een multidisciplinaire voorstelling in het lokale theater. De invulling is altijd maatwerk, afgestemd op lokale omstandigheden en mogelijkheden. Niet alleen de performance zelf moet van de wijk zijn, ook alles er omheen. Bijvoorbeeld gastheren/-dames, gidsen en vrijwilligers voor productie en publiciteit. We experimenteren graag met verschillende vormen, bijvoorbeeld performances door de hele schouwburg heen (van orkestbak tot theatercafé) waar het publiek langs loopt in verschillende groepen. Ook hiervoor geldt: wat past bij een wijk of dorp en wat past binnen de lokale omstandigheden.

- **Borging**

We zetten in op het creëren van structurele, duurzame samenwerkingsverbanden die aansluiten bij de vraag van de doelgroep. Deze samenwerkingsverbanden moeten het initiatief voortzetten als wij zijn vertrokken. Zo zijn er in de Korrewegwijk en Oosterparkwijk wijkensembles opgezet, net als een wijkkoor en wijkdichters.

Naast het doorlopen van de verschillende bovengenoemde stappen is een open houding en flexibele invulling van de uiteindelijke multidisciplinaire voorstelling van groot belang. Te veel vastleggen of van bovenaf bepalen is juist in strijd met het doel van het project: onderzoeken wat er speelt in de wijken, en daarop aanhaken, mensen in verbinding brengen met elkaar, elkaars verhalen en met het theater (de fysieke plek). Open staan voor de ander, betekent ruimte houden voor wat ter plekke kan ontstaan. De leefbaarheid vergroten door middel van cultuur is wat we willen. De kracht van werken met een nieuwe doelgroep zit hem in flexibiliteit. Daarom geven we hier geen opsomming van activiteiten die we met de bewoners gaan doen. Die activiteiten komen immers grotendeels uit de bewoners zelf.

Tegelijkertijd hebben we ook gemerkt dat deelnemers behoefte hebben aan enig houvast. Daarom hebben we het stappenplan ontwikkeld, om mensen in elk geval in tijd en volgordeelijkheid houvast te bieden. Daarnaast zijn er verschillende ingrediënten die in elke wijk of dorp terug kunnen komen. Tussen de start van De Wijk De Wereld in een bepaalde wijk en de uitvoering van het project in het theater zit ongeveer 6 maanden. In dat tijdsbestek worden de genoemde stappen uitgevoerd.

3

Terugkerende activiteiten

Er is een aantal activiteiten dat in principe elke editie terugkomt, als vaste onderdelen van een telkens wisselend menu. Deze activiteiten willen we zoveel mogelijk terug laten komen, enerzijds omdat ze bewezen hebben een goede bijdrage aan de binding en betrokkenheid te leveren, anderzijds omdat ze direct als pr-instrument kunnen dienen. We blijven daarnaast nieuwe activiteiten ontwikkelen waar de omgeving om vraagt.

Portrettenserie

Elke wijk of dorp bestaat uit een grote hoeveelheid en diversiteit aan mensen. We proberen de wijk een gezicht te geven met een portrettenserie. Uiteindelijk geeft dit smoel aan de plek waar we zijn. De portretten worden afgedrukt op posters en als pr middel ingezet, maar ze kunnen ook worden geëxposeerd, onderdeel worden van een wijkwandeling of uitgebouwd tot een volledig project. Zo gaan we in Uithuizen iedereen portretteren – foto plus interview - die vanwege de versterkingsoperatie zijn huis moet verlaten. De herkenbaarheid leidt er tegelijkertijd toe dat De Wijk De Wereld laagdrempeliger wordt om te bezoeken.

Sleuteloverdracht

Zowel in de stad als in de provincie organiseren we net als voorgaande jaren een officiële sleuteloverdracht in de Stadsschouwburg. Bewoners van zowel de vorige editie als de komende editie worden uitgenodigd en geven we de sleutel door, van oude wijk aan de nieuwe wijk. Onder het genot van optredens, hapjes en drankjes ontmoeten de oude en de nieuwe buurt elkaar

Wijklied @ wijkvideo

Een wijklied creëert een gevoel van saamhorigheid. We zoeken een componist en een tekstschrijver die samen met bewoners een lied over de wijk maken. Er wordt een mooie videoclip bij gemaakt met de bewoners in de hoofdrol op hun favoriete plek in de buurt. De clip is direct ook een marketingmiddel: de ervaring leert dat een videoclip veelvuldig wordt gedeeld op social media en in de regionale media, wat bijdraagt aan de promotie voor de voorstelling. Een

wijklied kan bovendien de identiteit van een wijk versterken – dat zagen we bijvoorbeeld heel duidelijk gebeuren in Muntendam, waar Erwin de Vries een ode aan het dorp schreef. Ook maken we elk jaar videoportretten van de makers en de bewoners, om zo een inkijkje te geven in het maakproces van DWDW.

Videoserie met makers en bewoners

Ook maken we elk jaar videoportretten van de makers en de bewoners, om zo een inkijkje te geven in het maakproces van DWDW. Voor bezoekers is het vooraf soms niet altijd duidelijk wat je kunt verwachten als je naar De Wijk De Wereld gaat, en dit geeft een goed beeld van waar er in de wijk aan wordt gewerkt).

Wijkspotters

Elk seizoen bezoekt een club van Wijkspotters voorstellingen en concerten bij SPOT. Zij bezoeken samen gedurende het seizoen een twaalftal geselecteerde voorstellingen en concerten bij SPOT. Ze worden persoonlijk ontvangen in de Stadschouwburg of De Oosterpoort, ontmoeten makers en spelers, bespreken achteraf samen wat ze gezien hebben en delen hun ervaringen in hun omgeving en op social media.

Samen bepalen ze wat ze de moeite waard vinden en geven ze tips voor de programmering en de sfeer in de Stadsschouwburg en De Oosterpoort. De club bestaat uit oud-deelnemers van De Wijk De Wereld. Vanaf 2025 willen we ook Wijkspotters – al dan niet onder een andere benaming – introduceren bij de andere theaters waar we mee samen werken, in elk geval De Molenberg en Kielzog.

Reünievoorstellingen

Naast de Wijkspotters proberen we de mensen die we hebben ontmoet in de wijken aan ons te binden door ze een aantal keer per jaar, met speciale korting mee te nemen naar voorstellingen. Deze voorstellingen hebben vaak een binding met Groningen of DWDW; dat kan zijn een maker met wie we gewerkt hebben zoals Rosa Da Silva, of onze huisgezelschappen zoals NITE, Het Houten huis of X_Yusuf_Boss.

Meerjarenprogramma

2025-2028

Omdat we altijd inspelen op de actualiteit en de lokale situatie, en we de invulling van een DWDW editie samen ontwikkelen met maatschappelijke partners en bewoners van Groningen, kunnen we niet alle activiteiten al helemaal concretiseren, zoals hiervoor ook aangegeven. Uiteraard hebben we wel een idee over de plekken die we aandoen, de activiteiten die we organiseren en de verschillende initiatieven waarin we participeren.

De komende cultuurplanperiode brengen we vier DWDW edities in de stad Groningen en minimaal vier in de provincie. De eerste jaren zal dat in Eemsdelta zijn, waarna we nieuwe plekken aan gaan doen. Er zijn verkennende gesprekken gevoerd met Theater Geert Teis in Stadskanaal. De coachende rol die we in Midden-Groningen vervullen gaan we nader onderzoeken.

Daarnaast participeren we nadrukkelijk in het festival MENA is Here, dragen we samen met partners bij aan de borging in de wijken/dorpen waar we geweest zijn, gaan we verder met de Wijkspotters, de reünievoorstellingen en de ontwikkeling van de Akademie. Ook blijven we een aanjager als het gaat om het bereiken (en vasthouden!) van nieuw publiek en werken we nauw samen met theaters zoals SPOT Groningen, Kielzog en De Molenberg en culturele instellingen als VRIJDAG, IVAK, NITE, Noordwoord en NNO, en tal van organisaties in het sociale domein.

In dit hoofdstuk beschrijven we tamelijk gedetailleerd de invulling van onze plannen voor 2025; voor de jaren daarna volgt een ruwere schets.

4.1 2025

In 2025 zal De Wijk De Wereld op drie plekken in de provincie een DWDW-editie uitvoeren: Groningen-Stad, Delfzijl en Siddeburen. Daarnaast levert De Wijk De Wereld weer een belangrijke inhoudelijke en organisatorische bijdrage aan MENA (Middle East Northern Africa) in Groningen, waarbij we ook willen proberen een brug te slaan naar de provincie.

De Wijk De Wereld Hoogkerk

Samenwerking SPOT Groningen, Gemeente Groningen, NITE, Bab Ad-daar, X_Yusuf_Boss, Noorderpoort en VRIJDAG en vijf makers uit het noorden van het land.

We trekken Hoogkerk in, waar we met vijf makers de verhalen van de wijk zullen vormgeven door middel van kunst en cultuur. Daarnaast organiseren we activiteiten in de wijk, zoals:

- Noorderpoort, opleiding Artiest gaat een kleine productie te maken over en in de wijk;
- We maken een 'podwalk' waarbij mensen al wandelend de verhalen uit Hoogkerk horen;
- We gaan met onze Theaterkar de wijk in om cultuur te brengen en in gesprek te gaan met bewoners;
- We gaan koken met en voor bewoners, waarbij we een bewoner vragen om de chef-kok te zijn. Samen koken en eten is een heel laagdrempelige manier om elkaar te leren kennen en nader tot elkaar te komen;
- We maken een wijklied;
- We sturen een dichter naar een basisschool om samen met de kinderen te dichten.

De Wijk De Wereld Eemsdelta

De afgelopen jaren is de provincie Groningen getroffen door kleine en grotere aardbevingen als gevolg van gaswinning. De aardbevingen spelen een belangrijke rol in het leven van de bewoners van het gebied. Elke dag worden inwoners met de gevolgen van de aardbevingen geconfronteerd en de problemen lijken zich op te stapelen. Dit heeft zijn weerslag op de leefbaarheid in wijken en dorpen; met DWDW kunnen we een podium bieden aan die verhalen die verteld en gehoord moeten worden. Ook kunnen we een bijdrage leveren aan (het herstellen van) de sociale verbinding.

In Eemsdelta heeft gaswinning ervoor gezorgd dat mensen in pijnlijke situaties zijn beland. Ze zijn niet alleen verzand in regelingen en procedures, maar ook in hun eigen huis en de wijk. Veel mensen voelen zich niet meer thuis op de plek waar ze wonen. De gemeente Eemsdelta zet daarom breed in op persoonlijk welbevinden en gemeenschapszin en geeft dit vorm door middel van het programma Mijn

Wijk Mijn Verhaal. Met als doel: (talent)ontwikkeling, veerkracht en wendbaarheid van de inwoners aanspreken, en het verbeteren van de sociale binding in de wijken en dorpen. Samen met DWDW en andere cultuurmakers worden activiteiten ontwikkeld waar soms iedereen, soms gerichte (kwetsbare) doelgroepen of soms alleen de jeugd aan kan meedoen. Samen met Mijn Wijk Mijn Verhaal/Gemeente Eemsdelta gaan we bepalen waar we met DWDW naar toe gaan.

De Wijk De Wereld Siddeburen

Samenwerking gemeente Midden-Groningen en Theater Kielzog

Na drie edities DWDW in Midden-Groningen (Foxhol, Sappemeer en Muntendam) gemaakt te hebben verandert onze rol. We begeleiden de cultuurcoaches om de methode DWDW te gebruiken in Siddeburen en op andere plekken. We coachen in de te hanteren methode en de artistieke invulling, dragen makers aan en ondersteunen waar nodig op productioneel vlak en in de communicatie.

Na deze editie gaan we met Kielzog en de gemeente Midden-Groningen in gesprek over het vervolg.

MENA is Here

Samenwerking NITE, NNO, Forum, SPOT Groningen, Bab Ad-daar, Groninger Museum, Theater De Steeg

In de week van 15 t/m 24 mei in 2025 vormt Groningen, voor de tweede keer het decor voor het tiendaagse stadsprogramma MENA is here, waarin de kunst en cultuur uit de MENA-regio, het Midden-Oosten en Noord-Afrika, centraal staat. Op het programma staan meer dan 40 activiteiten, van theater, muziek, film, verhalen en talks tot literatuur en eten.

De Wijk De Wereld zal zich richten op de programmering in de wijken in Groningen en zal een aanjager zijn om bewoners uit stad en ommelanden erbij te betrekken.

We organiseren die week:

- Met Bab Ad-daar de Dabke waar we meerdere culturen samen willen brengen. Dabke is een Arabische dans die mensen bij elkaar brengt. "Het maakt niet uit waar je vandaan komt of wat je verhaal is, je geeft elkaar gewoon de hand".
- MENA kookt; we wijzen een aantal nieuwe Groningers aan als chef-kok, die een speciaal recept uit zijn/haar land leert aan wie maar mee wil doen.
- MENA Monday. Elke maandag in aanloop naar het festival is er theater/muziek en komen verschillende professionele MENA-muzikanten uit Groningen bij elkaar. Ook komen er andere MENA-kunstenaars hun werk vertonen, zoals schilders, schrijvers en dichters. Er zijn hapjes, drankjes, en veel ruimte om elkaar te ontmoeten en om samen te komen.

- Ochtendprogrammering met SPOT Groningen in samenwerking met het Prins Claus Conservatorium; we brengen een ode aan de muziek. Vooral in de ochtend, want zo ontdekten we, beginnen veel vrouwen de dag samen met koffie en muziek. De muziek laten we horen in de foyer van de Stadsschouwburg, waarbij we een reis maken van Bagdad tot Beirut en van Doha tot Raba.
- We gaan ook onderzoeken hoe we de provincie bij MENA kunnen betrekken en willen met Taalhuizen, COA en de theaters in gesprek om te kijken of we MENA is here ook naar de provincie kunnen brengen.

Dit evenement zal om de twee jaar plaatsvinden.

DWDW Akademie

De Wijk De Wereld vergt ook van de betrokken makers een vrij specifieke werkwijze. Het opleiden van (jonge) makers die ingezet kunnen worden om de verhalen uit de wijken te verbeelden en te werken met zeer diverse, soms kwetsbare en/of moeilijk bereikbare doelgroepen vergt een specifiek talent én intensieve begeleiding.

Vanuit de Akademie willen we de komende jaren meerdere keren een Open Call uitroepen, waarbij jonge makers een traject in de wijk kunnen uitvoeren. Dat traject bestaat uit een aantal bijeenkomsten/dagen waarbij de maker gelijktijdig research doet en de opgedane kennis toepast in de wijk waar we op dat moment DWDW uitvoeren.

De makers koppelen we aan bewoners en organisaties die werkzaam zijn in de wijk. Tijdens het maakproces worden de makers begeleid door het DWDW team. Het mes snijdt aan twee kanten: voor het DWDW team een mooie kans om nieuwe makers te ontmoeten en voor de makers een kans om te ontdekken hoe ze hun talent in kunnen zetten in de wijk.

Workshops en masterclasses

Het team van De Wijk De Wereld wordt veel gevraagd op bijeenkomsten in de culturele of sociale sector om kennis over de werkwijze te delen. De komende jaren verzorgen we workshops, masterclasses en gastlessen op kunstvakopleidingen en sociaal-culturele opleidingen. Daarnaast adviseren we overheden en college-cultuurmakers. Daarmee dragen we bij aan betere condities voor de toekomst van inclusieve kunst in Nederland.

4.2 2026 - 2028

DWDW edities in Stad en ommeland

De komende jaren blijven we onze succesvolle werkwijze inzetten op verschillende plekken in Groningen. In de stad zien we na de meeste wijken langs te zijn geweest veel potentie om verbindingen te gaan leggen tussen de verschillende wijken met een Stadsensemble. Ons kerndoel blijft hier het verbeelden van wat en wie er leeft in de stad, met extra aandacht voor hoe de verschillende wijken en haar bewoners zich tot elkaar en de stad verhouden. We blijven werken met professionele makers uit verschillende kunst disciplines om dit samen met ons en de stad vorm te geven.

In de provincie zien we nog veel potentie om DWDW door te zetten zoals we nu op plekken als Foxhol en Muntendam hebben gedaan in relatie tot theater Kielzog. De noodzaak te verbeelden wat er in de provincie leeft is groot, gezien de uitdagingen waar veel dorpen voor staan als gevolg van aardbevingsschade. Maar ook actuele uitdagingen als krimp, dubbele vergrijzing, kansenongelijkheid, laaggeletterdheid en polarisatie zijn drijfveren voor DWDW om juist in de provincie te blijven verbinden en verbeelden. We onderzoeken of de kern van onze werkwijze: verbeelden in het lokale theater, hier het meest geschikte eindpunt is. We ondervinden inmiddels dat in sommige dorpen bijvoorbeeld juist een buurthuis er veel bij baat heeft weer een levende locatie te worden. Overal waar we komen in de provincie ervaren we dat bewoners 'thuis' opnieuw betekenis moeten geven. Met verschillende kunstvormen wil DWDW hier een bijdrage aan leveren.